

NÅGOT MÅSTE
JU VARA FLEXIBELT
OCH LÄTTRÖRLIGT
ÄVEN MED EN
GEMENSAM
VALUTA!..

...OCH DET
RÅKADE BLI
ARBETS-
KRAFTEN!

kritiska eu-fakta

utges av Folkrörelsen Nej till EU | nr 83 | juli 2003 | pris 20 kr

KRITISKA EU-FAKTA

Nummer 83 Juli 2003

Kritiska EU-fakta ges ut av

Folkrorelsen Nej till EU

Ansvarig utgivare: Eva-Britt Svensson

Redaktör: Gösta Torstensson

Redaktionsutskott:

Thomaz Erixon, Jan-Erik Gustafsson,

Eva-Britt Svensson, Gösta Torstensson

Redaktionens adress:

Kritiska EU-fakta, c/o Torstensson

Rondovägen 312, 142 41 Skogås

tel: 08-7714379

e-post: gosta.torstensson@telia.com

Adressändring & prenumeration:

Kritiska EU-fakta

Heurlins Plats 11

413 01 Göteborg

tel: 031-7010177

fax: 031-131603

FOLKRÖRELSEN NEJ TILL EU

Rikskansli & materialkontor:

Heurlins Plats 11,

413 01 Göteborg

tel: 031-7010177

fax: 031-131603

e-post: fneu@algonet.se

webbadress: www.nejtilleu.se

Prenumeration:

Fyra nummer 100 kr

medlemskap inkl. prenumeration 200 kr

(arbetslösa, pensionärer och

studerande 150 kr, familjer 300 kr)

Postgiro 433 02 07-4

Nästa nummer

utkommer 1 augusti 2003

Manusstopp 15 juli 2003

Tryck: Litorapid Media

Göteborg 2003

LEDARE

Storbritannien väntar och ser

Nyligen deklarerade den brittiske finansministern Gordon Brown att Storbritannien inte är redo att ta steget in i den ekonomiska och monetära unionen (EMU). Uttalandet kom efter långa överläggningar inom labourpartiet. Det är ingen hemlighet att finansministern och premiärministern är oense i frågan. Gordon Brown är mycket kritisk till EMU och Tony Blair är minst sagt positiv.

För något år sedan bedömde många politiska experter att Storbritannien skulle folkomrösta om EMU under innevarande mandatperiod trots att den folkliga opinionen är starkt kritisk. Eftersom premiärminister Blair var så populär, så trodde man att han skulle kunna övertala engelsmännen och föra in landet i EMU. Dessutom spekulerades det om att om han lyckades med detta så skulle han få en hög post inom EU – kanske rent av bli president.

Idag är premiärministern inte alls så uppskattad inte minst på grund av hans oreserverade stöd till USA:s angrepp på Irak. Det har dessutom framkommit att Blair i sin argumentation använt sig av gamla och tvivelaktiga dokument, som inte alls kunde användas som bevis på att Irak förberedde produktion av kärnvapen. Folkets förtroende för premiärministern har sjunkit avsevärt.

Finansministerns deklaration i parlamentet att Storbritannien inte är redo att steget in i EMU har tolkats på olika sätt. Ja-sidan i Sverige anser att det stöder deras åsikter. Bland annat hävdas att Brown talade mycket positivt om EU och EMU och att Storbritannien kommer att gå in i valutaunionen bara vissa förutsättningar uppfylls. Man får inte glömma att detta var en kompromiss. Men slutresultatet blev att man inte tänker utlysa folkomröstning om EMU det kommande året. Därefter ska man göra nya bedömningar. Idag anses inte ett EMU-medlemskap vara bra för landets

ekonomi.

Hur kan det då komma sig att Storbritannien, som har en bättre situation än genomsnittet av euroländerna inte anser att man är redo att ansluta sig till EMU trots positiva omdömen om valutaunionen?

Faktum är att den brittiska befolkningen inte är för ett inträde i den ekonomiska och monetära unionen. Engelsmännen har hela tiden varit mycket skeptiska till att överge pundet. De är inte heller beredda att flytta utomlands för få jobb i en lågkonjunktur.

Det är ju ingen idé att folkomrösta om man riskerar att det blir nej. Det har ju även Göran Persson sagt. Det handlar om taktiskt spel.

Den svenska regeringen bedömde att det kunde bli ett nej i folkomröstningen 1994 om svenskt medlemskap i E U om även valutaunionen skulle ingå i paketet, trots att vi inte förhandlat oss till något undantag. Därför sa man att det ska vi folkomrösta om det senare. När regeringen bedömde att opinionen var positiv till att ta steget in i EMU så bestämde sig Göran Persson för att det var dags att folkomrösta. Men idag är svenskarna mer kritiska än tidigare till EMU. Därför är statsministern mycket skärrad och gör desperata utspel som snarast får motsatt effekt.

Göran Persson hade nog hoppats att det engelska uttalandet skulle stödja ja-sidan i Sverige och att man skulle få draghjälp. Men det har det knappast gjort. Den första undersökningen efter Storbritanniens meddelande visar snarast på att det svenska EMU-motståndet förstärktes med cirka sju procentenheter.

Polarna Persson och Blair tror att de genom politisk taktik kan manipulera väljarna men det ser inte ut att lyckas. Tvärtom förlorar de i förtroende hos folket och EMU-motståndet stärks. Det är trots allt folken som ska avgöra frågan om medlemskap i EMU och tur är det.

Ingela Mårtensson

Ingela Mårtensson
är ordförande i
Folkrorelsen Nej till EU

Borgare för planekonomi?

Idag har vi en svensk valuta som värderas efter hur Sveriges ekonomi ser ut. Vi har en ränta som sätts beroende på hur den ekonomiska aktiviteten ser ut i Sverige. Det är marknaden som sätter priset på valutan och bestämmer räntan.

Det är förvånade att borgerliga människor kan vara för EMU och vilja avskaffa den svenska valutan och den svenska räntan. De arbetar för planekonomi på valuta- och ränteområdet i Sverige.

UNO KENSTAM
Höglandsbor mot EMU

Vet Persson vad han säger?

Statsminister Göran Persson slår tillbaka mot dem som kritiserat honom för hans offentliga kritik mot riksbankens räntepolitik. Centerns Lena Ek har KU-anmält honom för att ha försökt påverka riksbanken.

- Uppenbarligen lever vi i ett land där man inte får ha synpunkter på riksbankens penningpolitik. Om vi inte kan diskutera den penningpolitik som förs av riksbanken så måste jag säga att vi har ett väldigt demokratiskt underskott i Sverige, säger Göran Persson.

Så sant som det är sagt. Detta demokratiska underskott skapades när regeringen Persson 1998 i en anpassning till EU drev igenom lagändringar som förvandlade riksbanken till en från den politiska makten självständig myndighet.

Än värre blir det om Sverige ansluts till EMU. I EG-fördraget (artikel 108) slås det uttryckligen fast att medlemsstaternas regeringar förbinder sig att inte försöka påverka den europeiska centralbanken eller någon nationell centralbank när de fullgör sina uppgifter.

Nu har vi Göran Persson egna

ord på att denna ordning innebär "väldigt demokratiskt underskott".

Ljugarargument för EMU

Vi har Ljugarargumenten och de är särskilt skadliga för den politiska trovärdigheten på sikt. Exempel på dessa argument är att ni tjänar 1.000 kr i månaden på räntesänkningar om ni röstar ja. Eller löftet till kommunalarna om högre löner om de röstar ja. Eller att det blir tillväxt, jobb och höftledsoperationer om ni röstar ja. När det gäller dessa löften om paradiset och mer pengar i plånboken borde ja-sidan ha lärt av tidigare erfarenheter. Tänk på hur det gick när regeringen lanserade Teliaktien som folkaktie. Eller när vi svenskar skulle uppmuntras att välja fonder till våra pensionspengar.

Det är en sak att tro att det

blir tillväxt och högre löner om vi röstar ja, men att föra fram det som en sanning är vanskligt. Konjunkturerne kan slå fel och tillväxten kan precis som idag vara bättre i de länder som är utanför. EMU är ett ekonomiskt högriskprojekt och både Frankrike och Tyskland brottas idag med stora ekonomiska problem.

LOTTA GRÖNING, Länstidningen (s)

Välbevakat EU-toppmöte

EU-toppmötet i Porto Carras i norra Grekland, där Göran Persson och hans kollegor i de andra EU-länderna träffades i midsommarhelgen, blev en uppvisning i militär styrka, uniformer och säkerhet. Mellan flygplatsen och den lilla badorten, en sträcka på drygt 10 mil, stod poliser utposterade med hundra meters mellanrum. På båda sidor av vägen!

Totalt bevakades de 15 stats- och regeringscheferna av bland annat följande:

- ♦ 15.000 poliser
- ♦ 1.100 specialpoliser
- ♦ 1.000 vanliga militärer
- ♦ 3 örlogsfartyg
- ♦ luftvärnsartilleri
- ♦ mängder av attackhelikoptrar
- ♦ ubåtsnät utanför stranden vid möteslokalen
- ♦ godmän i vattnet

En av frågorna på toppmötets dagordning var hur unionen ska komma närmare folken.

www.robertnyberg.nu

Statsministern bluffar om nya jobb i offentliga sektorn

ETT JA TILL EURON betyder mer pengar till stat, landsting och kommuner och därmed stärkt välfärd, var budskapet när Fackliga röster för Europa presenterade rapporten "Euron och den offentliga sektorn" i närvaro av statsminister Göran Persson vid ett seminarium i Metallhuset i Stockholm.

Framför allt tre effekter leder till att staten, landstingen och kommunerna får betydligt stärkt ekonomi, hävdas det i rapporten; det blir minskade ränteutgifter, minskade utgifter för varor och tjänster och ökade skatteintäkter till följd av ökad handel och ekonomisk tillväxt.

Den mest försiktiga bedömningen i rapporten lovar 64.000 nya heltidstjänster i den offentliga sektorn inom fem år efter ett ja till euron. Enligt den mer vågade gissningen så många som 108.000 tjänster.

Göran Persson menade att rapportens bedömning var väl snålt tilltagen.

"Jag tror det blir betydligt fler. Man kan spekulera i om det är 100.000 eller 150.000, det viktigaste är att man visar att det blir den här typen av effekter", sade Persson.

Men att en euroanslutning

skulle resultera i lägre räntor, billigare varor och tjänster, samt ökade skatteintäkter till följd av ökad handel och tillväxt, kan inte sägas säkert. Det framgår inte minst av regeringens egen stora utredning om Sverige och EMU.

DET VAR I OKTOBER 1995 som ekonomiprofessor Lars Calmfors fick i uppdrag av just Göran Persson, i egenskap av finansminister, att bland annat analysera "de allmänna konsekvenserna av en monetär union". Ett år senare, i oktober 1996, lade Calmforsutredningen fram sitt slutbetänkande som på punkt efter punkt vederlägger den typen av jultomteargument som de fackliga euroanhängarna med understöd av statsministern nu framställer som vetenskapligt belagda ekonomiska effekter av en svensk euroanslutning.

Ekonomerna bakom rapporten "Euron och den offentliga sektorn" har gått igenom den offentliga sektorns skuldsättning. En halv procents lägre räntor skulle ge ett ekonomiskt utrymme som motsvarar 18.000 heltidsjobb; en hel procentenhets lägre ränta betyder 36.000 nya heltidsjobb fram till 2008, me-

nar rapportmakarna.

När det gäller räntorna slog Calmforsutredningen fast att den forskning som finns inte ger stöd för "några mer betydande effekter på de förväntade realräntorna av ett medlemskap i den monetära unionen".

Enligt Lars Calmfors överdriver ja-sidan idag de kortsiktiga fördelarna när det gäller lägre räntor. Den räntedifferens på cirka en procentenhet mot eurländerna som finns just nu beror främst på skillnader i konjunkturläge, menar han.

"Den verkliga räntevinsten av att gå över till euron är betydligt mindre, kanske 0,20-0,25 procentenheter. Och det kan mycket väl inträffa att vi utanför EMU får lägre räntor än eurländerna, om flera av dem fortsätter att missköta sina statsfinanser", säger Lars Calmfors (Dagens Nyheter 6 juni 2003).

RAPPORTEN "EURON och den offentliga sektorn" konstaterar att det är dyrt i Sverige och lägre inköpspriser i den offentliga sektorn skulle ge utrymme för ytterligare mellan 2.500 och 5.000 nya jobb.

Calmforsutredningen ägnar bara en halv av 399 sidor åt ar-

gumentet att euron leder till lägre priser. Utredarna menade om argumentet att "det är inte särskilt viktigt". De skriver att tanken har framkastats att det skulle vara lättare att se vad det kostar i andra länder, men de konstaterar att det är föga troligt att detta skulle ha någon större betydelse, eftersom de som sköter sådan här handel på distans är proffs i parthandeln, som inte har problem med att jämföra priser.

Och om det vore så att de svenska priserna kommer att sjunka om vi skrotar kronan, då borde väl priserna inom det befintliga EMU-området vara lika? Så är det nu inte, och det vet alla som rest runt i Europa. Det är billigare att handla i Portugal och Spanien än vad det är i Tyskland och Frankrike.

Skillnaden är inget mysterium. Varje människa som inte är eurofanatiker vet att det inte är valutan som avgör prisnivån, utan mer skatter, sociala avgifter och löner som avgör priset på varor och tjänster.

ENLIGT FACKLIGA RÖSTER för Europas rapport skulle handels- och tillväxteffekter till följd av euron betyda ett utrymme på mellan 44.000 och 67.000 nya jobb i offentliga sektorn.

Calmforsutredningens slutsats när det gäller handeln blev att det "inte går att underbygga att ett deltagande i EU:s valutaunion kommer att leda till några betydande samhällsekonomiska vinster till följd av ökad handel".

Tidningen Affärsvärlden har granskat utvecklingen sedan den 1 januari 1999, när EMU startade, till 2002. Under den tiden har EMU-ländernas handel sinsemellan inte ökat snabbare än vad handeln har ökat med länderna som står utanför unionen. För det stora flertalet EMU-länder är det till och med tvärtom; handeln med länder utanför EMU-blocket har ökat snabbare än den med andra EMU-länder.

Jämför man utvecklingen över

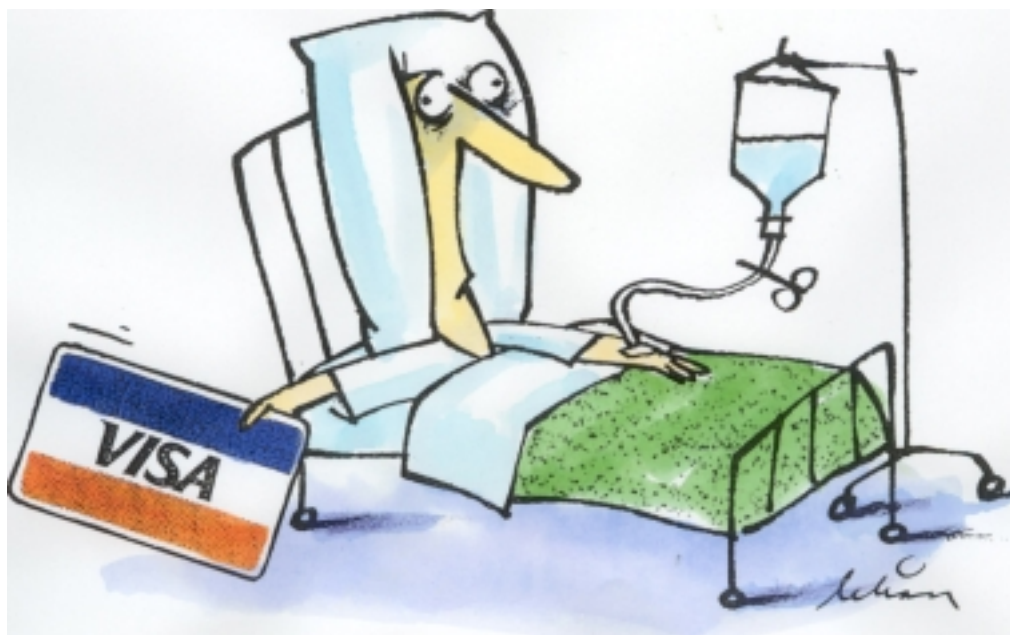

Bild: LARS-ERIK HÅKANSSON

tiden finner man ännu mindre belägg för att EMU skulle betyda särskilt mycket för utrikeshandeln. Både export och import ökade långsammare under 1999-2002 än under perioden 1996-1998.

Affärsvärlden summerar: "Det finns inga belägg för att den svenska handeln skulle ta fart för att vi går med i EMU."

NÄR DET GÄLLER tillväxten konstaterade Calmforsutredningen ingenting. Det låg utanför utredningens uppdrag.

Men Lars Calmfors själv menar att Sverige ekonomiskt sett kommer att "klara oss alldeles utmärkt, kanske något bättre än om vi går med". (Svenska Dagbladet 17 januari 2003)

Sverige har under senaste år haft en klart bättre tillväxt än de flesta euroländer. Idag har tre euroländer, med Tyskland i spetsen, negativ tillväxt. Det är en farlig utveckling och avsaknaden av egen ränta och växelkurs gör det svårare för länderna att få igång tillväxten igen. Hur kan man lova högre tillväxt genom att binda sig hårdare till ett område med lägre tillväxt?

Lars Calmfors säger sig vara beklämd över en del av den argumentation som används från ja-sidan. Dess, sakligt sett, sämsta argument är att EMU ger fler jobb: "Det är bondfångeri när man utan att blinka påstår att EMU innebär fler jobb. Det vet vi helt enkel inget om." (Dagens Nyheter 6 juni 2003)

PÅSTÄENDET FRÅN Fackliga röster för Europa och Göran Persson om att en euroanslutning skulle leda till 100.000, ja rent av 150.000 nya jobb som Göran Persson gissar, är propagandistiskt önsketänkande som saknar verklighetsförankring.

Vi vet inte om svenskt EMU-medlemskap leder till lägre räntor, billigare varor eller högre tillväxt. Det kan mycket väl bli tvärtom.

Därför är det bedrägeri att på basis av dessa grundlösa antaganden försöka lura svenska folket att ett ja till euron kommer att leda till en utbyggnad av den offentliga sektorn.

GÖSTA TORSTENSSON

Tänk att Göran Persson kunde sjunka så lågt

Nu är det snart bara två månader kvar till folkomröstningen om vi ska behålla den svenska kronan eller om vi ska byta ut den mot euron.

Många med mig hade säkert hoppats på att vi skulle få en omfattande och saklig debatt i frågan, men så blev det tyvärr inte.

Det har säkert begåtts övertramp i debatten från båda sidorna, men på vissa personer ställer i alla fall jag högre krav än på andra. Att vår partiordförande Göran Persson kunde sjunka så lågt som han har gjort tror jag inte!

Jag kan till nöds förstå att han har satt munkavle på ett antal framstående socialdemokrater, men på det sättet han gjorde det är ofattbart. Det var inte okänt för Göran Persson att fyra möjligen fem av de statsråd han utsåg för drygt ett halvår sedan hade uppfattningen att ett medlemskap i EMU var ofördelaktigt för Sverige.

Dessvärre är signaleffekten förödande, vilket självklart Persson insåg, nämligen att socialdemokrater i "karriären" väljer att hålla käften!

Det är beklagligt, eftersom mer än hälften av de socialdemokratiska sympatisörerna kommer att rösta nej. Aldrig tidigare har väl den socialdemokratiska riksdagsgruppen varit så noll-representativ.

Munkavledebatten tror jag har gynnat nej-sidan, men frågan är om inte den idiotförklaring Göran Persson

Bild: LARS-ERIK HAKANSSON

utsatte oss nej-sägare för betyder ännu mer. För min del uppfattar jag det som oförsämt och det borde vara under Göran Persson värdighet, om han nu har någon, att påstå att nej-sidan inte har ett enda bra argument för att behålla kronan.

Vad vi ser är den gamla Persson som tonar fram, han som petar avvikande kommunalråd i magen och kallar olikstänkande socialdemokratiska kvinnor för kommunister. Den mys-Persson som dansar med kor och leker tysta leken med Luuk vi upplevt under de senaste åren tycks vara borta.

Att beskriva EMU-projektet som ett gräsrotsinitiativ kommer att bli svårt för ja-sidan. Ju längre debatten framskrider framstår det som uppenbart att

det är ett maktelitprojekt som ska tryckas på vanligt folk uppifrån, på något annat sätt kan i alla fall inte jag tolka laguppställningen på ja-sidan.

Vad sägs om anfallskedjan Jacob Wallenberg, Carl Bildt, Sören Gyll, Bo Lundgren med Göran Persson som center, ganska många högeryttrar, eller hur?

STIG MALM
tidigare ordförande i LO

Sveriges handel med EU minskar i betydelse

EU-REGIONENS BETYDELSE för svensk exportindustri har minskat stadigt de senaste åren. Det visar TT:s genomgång av de senaste årens handelsstatistik.

För fyra år sedan gick mer än 60 procent av svensk export till de 14 övriga EU-länderna. Men sedan dess har regionens betydelse för svensk export minskat år för år, visar TT:s genomgång av exportstatistik från Statistiska centralbyrån.

Hitills i år ligger EU:s exportandel på 54 procent, och tittar man bara på april är siffran ännu lägre.

Samtidigt har övriga världen blivit allt viktigare. Sedan 1999 har exporten till övriga länder ökat med 40 procent medan den till EU ökat med 10 procent. Fortsätter utvecklingen dröjer det bara några år innan övriga världen blir viktigare än EU för svensk export.

Exportrådets chefsekonom Mauro Gozzo tror att den svagare exportutvecklingen till EU-området främst beror på Tysk-

Bild: LARS-ERIK HÅKANSSON

lands dåliga utveckling de senaste åren.

– Tyskland är motorn i Europa och det gör att det nu är trögt för hela regionen, säger han till TT.

USA, Norge, Östeuropa och många asiatiska länder har blivit allt viktigare för svenska exportföretag, och för något år sedan gick USA om Tyskland som Sveriges viktigaste exportmarknad.

USA tog emot nästan 12 procent av Sveriges export 2002, till ett värde över 90 miljarder kronor.

Det senaste året har dollarn rasat i förhållande till kronan. Från att ha kostat som mest elva kronor är dollarkursen nu under åtta kronor. Kursfallet för dollarn närmar sig 30 procent sedan mitten av 2001.

TROTS ATT DOLLARN nu är tillbaka på samma nivå som 1999 behåller fortfarande USA sin topplacering, samtidigt som EU-exporten fortsätter att tappa mark.

Mats Kinnvall, chef för internationell analys på Handelsbanken, tror att trenden kommer att hålla i sig.

– Tillväxten blir förmodligen även i framtiden högre i exempelvis USA och Storbritannien än i Tyskland, Frankrike och Italien. Så det talar för att EMU-ländernas andel av svensk export kommer att fortsätta gå ned, säger Mats Kinnvall till TT.

EVA-BRITT SVENSSON

Frankrike straffas för underskott

FRANKRIKE ÄR NU formellt föremål för EU:s straffprocedur för bristande "budgetdisciplin".

Vid EU:s finansministermöte i Luxemburg 3 juni fick den franske finansministern Francis Mer ta emot en kollektiv uppmaning att skyndsamt vidta åtgärder för att landets budgetunderskott redan nästa år ska minska till under straffgränsen 3 procent av BNP.

Enligt den så kallade stabilitetspakten, som reglerar finanspolitiken inom euroländerna, är det inte tillåtet att ha budgetunderskott över 3 procent av BNP. Länderna ska dessutom över tiden uppvisa balans eller överskott i sina offentliga finanser.

Frankrike redovisade förra året ett underskott på 3,1 procent. Enligt EU-kommissionens be-

dömning finns det en risk att underskottet i år ökar till 3,7 procent, om regeringen inte gör någonting.

– Vi kräver hårdare tag i den franska budgetsaneringen och förväntar oss att regeringen senast i början av oktober redogör för vad man tänker göra, sade kommissionären Pedro Solbes.

Frankrike är inte det enda euroland som brutit mot den kollektiva "budgetdisciplinen". Tidigare har Portugal och Tyskland också passerat 3-procentsgränsen och erhållit liknande tillrättavisningar från Bryssel.

Om ett euroland inte bryr sig om rekommendationerna kan det i slutändan bli fråga om böter, som får uppgå till 0,5 procent av BNP.

GÖSTA TORSTENSSON

Sverige manas strama åt budgeten

EU-KOMMISSIONEN rekommenderar regeringen en striktare användning av budgetmarginalen i statens finanser.

För att säkra en "framgångsrik tillämpning" av budgettaken så "skulle Sverige tjäna på en striktare tillämpning av den så kallade budgetmarginalen", skriver kommissionen i en färsk rapport om de offentliga finanserna i EU. (Svenska Dagbladet 22 maj 2003)

Marginalen är skillnaden mellan det tak som riksdagen satt för statens utgifter och bedömningen av hur stora utgifterna kommer att bli.

I rapporten står att ökade kostnader för arbetslöshet och sjukskrivningar tyder på att taken för i år kommer att överskridas, så som budgeten såg ut i höstas.

EU-kommissionen konstaterar dock att regeringen i den ekonomiska vårpropositionen skjutit upp höjningar i sjuk- och föräldraförsäkringen, vilket ökar chansen för att taket respekteras i en tid då det för första gången utsätts för en ordentlig test.

BARA SEX AV EU:s nuvarande 15 medlemsstater har lyckats nå upp till det uppsatta målet att ha den offentliga budgeten "i eller nära balans". Sverige är ett av dem.

För de tolv euroländerna bedöms det genomsnittliga budgetunderskottet bli 2,5 procent av BNP under 2003. Tyskland och Frankrike har överskridit underskottsgränsen på tre procent.

EVA-BRITT SVENSSON

Stabil krona betyder mer än små växlingskostnader

JA-SIDAN VILL FÅ oss att tro att de små kostnaderna för handel med euroområdet skulle vara avgörande för svenska småföretags överlevnad – och i förlängningen hota både tillväxt och välfärd. Argumentet är tveksamt. Kostnaden för en företagare att försäkra sig mot oväntade valutaförändringar, för att undvika minskade intäkter, är marginell. Avgiften för en så kallad terminssäkring ligger på ungefär 0,02 till 0,1 procent av beloppet. Dessutom kan en företagare upprätta ett eurokonto och därmed slippa växlingskostnader.

För att få perspektiv på frågan måste en grundläggande fråga ställas: Är det då värt att avskaffa kronan och en självständig penningpolitik för att svenska småföretag ska slippa en marginell transaktionskostnad?

– Frågan är om det inte är att skjuta mygg med kanoner att byta växelkurssystem enbart i syfte att rätta till denna eventuella orättvisa, säger Mats Kinnwall, chef för internationell analys på Handelsbanken.

Till detta ska läggas att svensk exportindustri är mer beroende

av dollarn än euron. Endast 39 procent av Sveriges varuexport går till EMU och hela 61 procent till länder utanför EMU under 2002. Eurons värde har varierat mer än kronans värde i förhållande till exempelvis brittiska pundet, amerikanska dollarn eller norska kronan.

Det är valutor som en större del av de svenska exportföretagen handlar med. Eftersom kronan är mer stabil än euron skulle därför huvuddelen av svensk exportindustri sannolikt förlora på ett EMU-medlemskap.

JA-SIDANS FOKUS på företagets transaktionskostnader vid handel med euroområdet är ett försök att undvika kärnfrågan – att vi låter Europeiska centralbanken bestämma vår ränta vid ett EMU-medlemskap. Ingen särskild hänsyn tas då till vårt konjunkturläge eller svenska företags behov. Detta har långt större effekt på svenska företags exportmöjlighet – samt tillväxten och välfärden – än de små växlingskostnader som ja-sidan försöker förstora.

JAN-ERIK GUSTAFSSON

NYHETER I KORTHET

Ränteuttalande får kritik

Statsminister Göran Persson får kritik för sitt uttalande om räntan efter partiledardebatten i riksdagen. Persson sade att Sverige skulle behöva ha en lägre ränta. Mot detta har förre riksbankschefen Urban Bäckström reagerat.

– Det finns former för diskussion och ifrågasättande, finansutskottets öppna utfrågningar är en sådan, men den här typen av uttalanden är bekvämsamma, sade Urban Bäckström.

Uttalandet av Göran Persson är enligt Bäckström ett av flera exempel på ”nålstick” som görs mot riksbanken och som visar att politiken med den nya självständiga riksbanken inte riktigt har satt sig ännu.

Tyskland kan få böta till EU

Tyskland riskerar att få böter om landet för tredje året i rad överskrider den föreskrivna nivån för budgetunderskottet.

Det sade EU:s ekonomiminister Pedro Solbes i en intervju med tidningen Capital, rapporterar Bloomberg News.

– Om underskottet är mer än 3 procent 2004 kanske böter måste betalas 2005, säger kommissionären i en artikel i kommande nummer av tidningen.

SJ-stöd får kritik från EU

EU-kommissionen ifrågasätter den svenska linjen när det gäller stödet till SJ som riksdagen nyligen tog beslut om. Stödet, som är på närmare 1,9 miljarder kronor, behövs för att inte krisdrabbade SJ ska tvingas i likvidation den 15 september.

Kommissionen blev för en tid sedan klar med en preliminär analys av den information om stödet som näringsdepartementet skickat.

”Utifrån den information vi fått kan vi inte utesluta existensen av statsstöd i EU-fördraget mening”, heter det i ett mejl som näringsdepartementet har fått.

Enligt näringsdepartementets bedömning handlar det inte om ett statsstöd, utan om att staten tagit sitt ägaransvar på samma sätt som vilket privat företag som helst.

Om stödet betalas ut utan klartecken från kommissionen, och det senare befinns strida mot reglerna, kan SJ tvingas betala tillbaka.

Stödet för euron minskar

I de tre EU-länderna utanför EMU, dvs. Storbritannien, Danmark och Sverige, blir anhängarna av euron allt färre. Det visar EU-kommissionens opinionsundersökning, Eurobarometern, som presenterades i mitten av juni. Undersökningen genomfördes i mars och april i alla 15 EU-länder och jämfördes med en likadan undersökning i höstas.

Den största minskningen ägde rum i Sverige, med 10 procentenheter till 41 procent. Motståndarna i Sverige hade 48 procent och osäkra 11 procent.

I Danmark fanns en majoritet för EMU, 53 mot 39, medan nej-sidan hade en stor övervikt i Storbritannien. 63 procent mot 24.

Inflationen i EMU sjunker

Inflationen i euroområdet sjönk till 1,9 procent på årsbasis i maj från 2,1 procent i april, visar siffror från Eurostat, EU:s statistikmyndighet.

Jämfört med april var konsumentpriserna i euroområdet oförändrade i maj.

Energipriserna föll med 2,0 procent jämför med månaden före.

EU tar nya steg mot ett Europas Förenta Stater

Fredagen den 13 juni möttes de 105 ledamöterna i EU:s framtidskonvent för sista gången. I sexton månader hade de arbetat under ledning av den franske expresidenten Valery Giscard d'Estaing. Nu skulle deras slutliga förslag till ny grundlag för den europeiska unionen spikas.

Framtidskonventet har varit en hård dragkamp mellan olika intressen. Små stater har stått mot stora. Hängivna federalister mot dem som vill att nationalstaterna ska behålla makten.

Som så ofta annars i EU-sammanhang slutade konventet med en kompromiss.

- Inte perfekt men bättre än vad jag trott, sammanfattade Giscard d'Estaing det förslag till konstitutionellt fördrag som konventet kunde enas om med "så gott som enhälligt" stöd.

Den EU-kritiske danske EU-parlamentarikern Jens-Peter Bonde var en av få som öppet kritiserade förslaget. Han varnade för att medborgarna får mindre inflytande.

- Makten kommer att försvinna in bland tjänstemännen i Bryssel, sade Bonde.

En nyhet blir att EU i framtiden ska ledas av en president, el-

ler permanent ordförande. Mandatperioden blir högst fem år. Han ska ersätta dagens system där ordförandeskapet i unionen roterar mellan alla staterna, som leder arbetet sex månader i taget. Den permanente ordföranden ska förbereda och leda rådet och företräda det utåt.

Kravet på en president har drivits av de stora länderna, men stötts av bland annat Sverige.

En särskild utrikesminister ska få EU-länderna att dra åt samma håll i utrikespolitiken. Att så inte alltid är fallet idag blev tydligt under Irakkriget, där framför allt Storbritannien tog USA:s parti och deltog i den olagliga invasionen av Irak, medan Tyskland och Frankrike ville låta FN-inspektörerna leta vidare efter de massförstörelsevapen som ännu inte hittats.

EU-utrikesministern ska både leda utrikesministrarnas samarbete och vara vice ordförande i EU-kommissionen.

EU-kommissionens storlek begränsas till 15 fullvärdiga ledamöter från 1 november 2009. De posterna ska rotera mellan medlemsländerna. Assisterande kommissionärer utan rösträtt utses från övriga med-

lemsländer.

Kommissionens ordförande ska i fortsättningen föreslås av regeringscheferna och väljas av EU-parlamentet.

EU-parlamentet får, enligt konventets förslag, växande inflytande ännu en gång genom ett nytt fördrag. Parlamentet, som är unionens enda direktvalda församling, ska få dela den centrala rollen att stifta nya, överstatliga lagar med ministerrådet. EU-parlamentet ska få så kallat medbestämmande (dvs. vetorätt) på 70 områden – mot 34 idag.

Den hetaste frågan har gällt vetorätten i ministerrådet, EU:s beslutande maktorgan.

Konventet föreslår att grundregeln blir beslut med kvalificerad majoritet i rådet kombinerat med medbestämmande för EU-parlamentet.

Tröskeln för majoritet läggs (efter 1 november 2009) på ett flertal av antalet medlemsländer samt 60 procent av befolkningen.

I förslaget slås det fast att Europeiska rådet ska kunna besluta att ett särskilt lagstiftningsförfarande med så kallad superkvalificerad majoritet ska kunna ersätta

den nationella vetorätten, där den alltjämt gäller (ett tjugotal områden). I ett EU med 25-30 medlemsländer ska inte ett enda enskilt land kunna blockera alla de andra. Den principen accepterar alla men när den ska tillämpas kommer invändningarna. Kan den tillämpas i skattefrågor, utrikespolitiken eller framtida ändringar i författningen? Konventet har inte satt ner foten i denna lika intrikata som avgörande fråga.

Samtidigt saknar utkastet till konstitutionellt fördrag en tydlig kompetensfördelning mellan unionen och medlemsstaterna. Visserligen har de nationella parlamentens röst stärkts i fråga om att hävda den så kallade subsidiaritetsprincipen, men steget till en reglerad kompetenscatalog är stort. Istället finns det en påtaglig risk för att allt fler beslut fortsätter att tryckas upp på EU-nivå, in minst genom den så kallade superkvalificerade majoriteten.

Den svenska regeringens representant i konventen, förra utrikesministern Lena Hjelm-Wallén, är nöjd med konventets förslag.

- I maktfrågorna har konventet hamnat ungefär där jag trodde. Detta är en kompromiss man kan leva med.

Men än är striden om EU:s nya grundlag inte över.

Det dokument som Valery Giscard d'Estaing lämnade över till EU:s stats- och regeringschefer på ett toppmöte i Thessaloniki i midsommarhelgen är bara ett förslag.

Rent formellt kan Göran Persson och hans kollegor kasta det direkt i papperskorgen. Men eftersom regeringarna satsat prestige och skickat höga sändebud till framtidskonventet känner de sig nog tvingade att lägga det till grund för den regeringskonferens som börjar i höst.

Där bestäms så småningom hur EU ska styras i framtiden.

GÖSTA TORSTENSSON

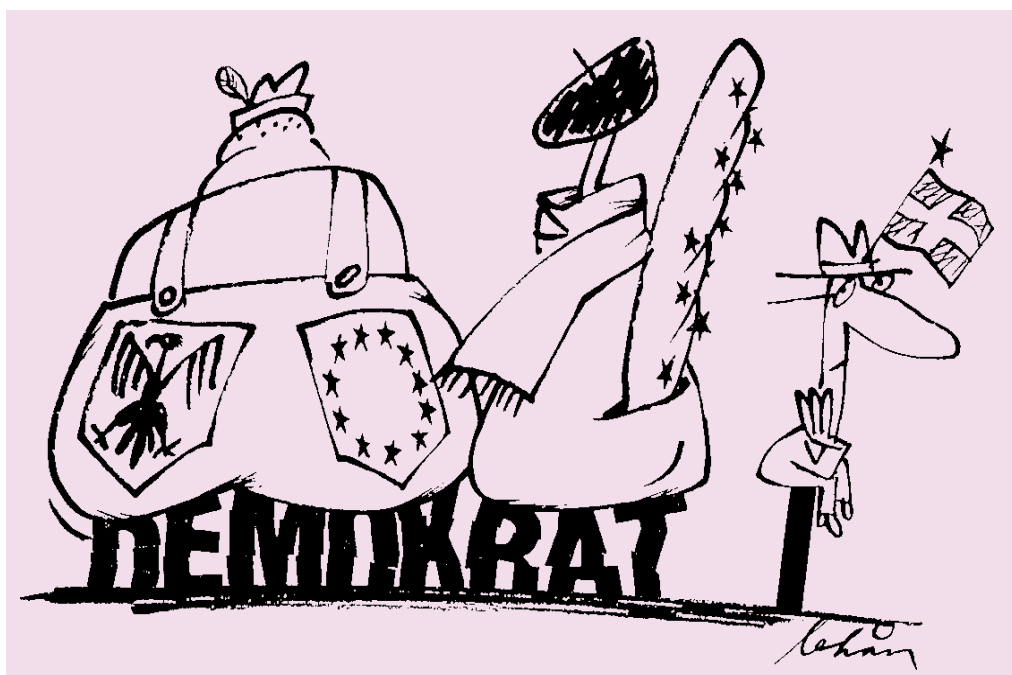

BILD: LARS-ENRIK HAKANSSON

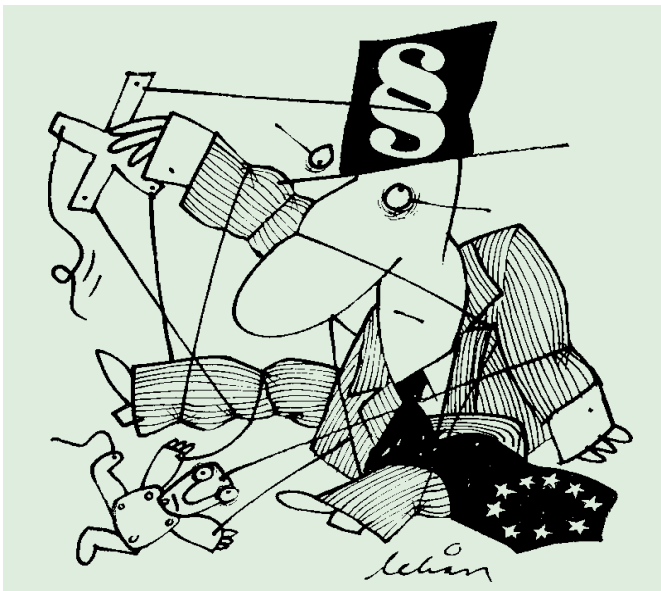

Bild: LARS-ERIK HAKANSSON

NYHETER I KORTHET

EU närmar sig USA-hållning

EU meddelade nyligen att bruk av våld kan vara nödvändigt när diplomati misslyckas med att stävja hot från massförstörelsevapen.

Under ett ministermöte i Luxemburg enades unionens utrikesministrar om en strategi i kampen mot spridning av kärnvapen samt biologiska och kemiska vapen. Strategin innehåller för första gången en referens till möjligt användande av våld mot nationer eller grupper som besitter vapen av den typen.

EU närmar sig därmed den amerikanska hållningen.

Minskat EU-stöd i Estland

Stödet för EU är lägre i estland än i de övriga kandidatländerna. 44 procent stöder ett EU-medlemskap och 27 procent är emot, visar en opinionsundersökning som publicerades i mitten av juni. Andelen osäkra väljare har ökat kraftigt i estland och är nu uppe i 29 procent.

Detta är den lägsta stødsiffran bland de länder som ska rösta om medlemskap i år.

Estland håller folkomröstning om EU-medlemskap den 14 september.

Danskar röstar om EU-författning

Det blir folkomröstning i Danmark om EU:s nya grundlag. Det sade statsminister Anders Fogh Rasmussen efter ett extra regeringsmöte.

- Det handlar om en så ny och stor sak att det är rätt att hålla en folkomröstning. Så blir det, sade statsministern efter mötet.

Det nya fördraget väntas tidigast bli klart i början av nästa år.

Statsministern sade att det främst är av politiska skäl som han vill ha en folkomröstning.

- Även om man kan säga att det nya traktatet på en rad områden bara är en fortsättning av det traktatsunderlag som vi har idag, så finns det ändå så många nya saker i det nya fördraget att det riktiga bör vara att hålla en folkomröstning.

EU-samarbete mot illegal invandring

EU-kommissionen efterlyser ett starkare samarbete mellan länderna för att motarbeta illegal invandring och människosmuggling.

Den yttre EU-gränsen måste bevakas. Samtidigt kostar gränskontroll mycket pengar, konstaterar kommissionen.

Det behövs skapas en flyktingfond. Kommissionen ska undersöka om det finns pengar redan nu eller om förslaget får vänta till 2007. Behov finns också av ett nytt organ på EU-nivå som prövar rätten till asyl.

Parlamentet kräver högre löner

EU-parlamentets ledamöter vill ha 78.000 kronor i månadslön, betala låg EU-skatt och kunna gå i pension vid 60 år. För svenskar EU-parlamentariker innebär det en lönehöjning på 80 procent.

EU-parlamentarikerna får idag samma lön som sina kollegor i de nationella parlamenten. Det innebär 43.200 kronor för de 22 svenskarna.

Om EU:s regeringar godkänner kraven, innebär det rejält förbättrade lönevillkor för de flesta av de 626 ledamöterna. Bara tyskar och italienare har idag mer än 78.000 kronor.

Nyheter i förslaget till EU-konstitution

Utöver den institutionella förändringarna (som beskrivs i artikeln på sidan 8) innehåller framtidskonventets förslag till ett nytt konstitutionellt fördrag en rad andra förändringar.

Utrikespolitik och försvar

- ♦ Veturätten behålls, men EU-ledarna kan ge "utrikesministern" mandat att lägga fram förslag som inte behöver beslutas med enhällighet.
- ♦ De EU-länder som vill ska kunna inleda försvarssamarbete inom ramen för EU.
- ♦ En europeiska försvarsmaterielbyrå inrättas.
- ♦ EU-länder måste hjälpa en medlemsstat som utsatts för terroristattack med både civila och militära resurser.

Asyl och brott

- ♦ EU-ländernas vetorätt avskaffas. EU-parlamentet får medbeslutanderätt.
- ♦ EU-ländernas vetorätt avskaffas för förslag som ska stoppa internationell brottslighet. Medbeslutanderätt för EU-parlamentet.
- ♦ En europeisk åklagare ska kunna inrättas.

Ekonomi

- ♦ Euroländerna får större rätt att ta beslut som rör euroområdet utan inblandning från andra EU-länder.
- ♦ Euroländernas finansministrar ska kunna utse en "mr Euro" för att representera euron internationellt.
- ♦ EU-kommissionen får rätt att varna länder som riskerar att bryta mot EU:s krav på budgetdisciplin.

Övrigt

- ♦ Medlemsstater ges möjlighet att lämna EU. Begäran om utträde ska godkännas av EU-ländernas ledare. Annars sker det automatiskt efter två år.
- ♦ En tredjedel av de nationella parlamenten ska kunna tvinga EU-kommissionen att dra tillbaka förslag som är onödigt överstatliga.
- ♦ EU:s stadga om medborgerliga rättigheter skrivs in i konstitutionen.
- ♦ Minst en miljon invånare i ett "väsentligt" antal medlemsstater ska kunna ge EU-kommissionen i uppdrag att ta fram ett förslag.

Stora ekonomiska risker med en anslutning till EMU

I FOLKCOMRÖSTNINGEN får vi ta ställning till om vi ska ingå fullt ut i en ekonomisk och monetär union. Riksdagens majoritet har visserligen valt att formulera frågan som en fråga om huruvida vi ska införa euron eller ej. Det stämmer ju att det är en sida av "myntet". Den andra – väl så viktiga – handlar om ifall vi ska överlåta ett par viktiga ekonomiska instrument till den gemensamma europeiska centralbanken, makten över räntan och över valutapolitiken.

Hur mynt och sedlar ser ut i Sverige är inte den avgörande frågan. Den avgörande frågan är vilka ekonomiska styrinstrument svenska folkvalda ska ha, eller närmare bestämt den självständiga centralbank som riksdagen valt att delegera dessa befogenheter till.

Ska räntan kunna pareras efter behoven i den svenska ekonomin eller ska räntan styras från Frankfurt? Vems behov ska i så fall styra – blir räntan anpassad efter ett europeiskt genomsnitt (som kanske inte är bra för någon) eller blir det de stora ländernas intressen som styr?

Och vidare: Ska valutakurs-svängningar kunna fungera som stötdämpare i ekonomiska kriser eller måste sådana problem lösas med hjälp av andra – ofta drastiska – åtgärder, som nedskärningar i välfärdssystemen? Genom dagens flytande valutakursen reglerar detta sig själv. Vad en fast växelkurs i ett ekonomiskt krisläge däremot kan åstadkomma fick vi en försmak på i det tidiga 90-talet när räntan höjdes till 500 procent, en erfarenhet som förskräcker.

SYMBOLIKEN SOM ligger i att en politisk union också har en gemensam valuta är lätt att förstå. Men tänker man på Europas verkliga ekonomier blir man snart mera tveksam. I verkligheten har Europa en mycket olikartad ekonomisk struktur. Jämför Greklands jordbruksekonomi, svensk och finsk skogsindustri och det tyska Ruhrområdet. Olika länder kan ha olika behov. Och trots att olika länder kan befinna sig i olika konjunkturlägen kan man bara föra en ekonomisk politik i den monetära unionen. Vi har de senaste åren

Bild: LARS-ERIK HAKANSSON

sett att Tyskland haft lågkonjunktur och skulle ha mått bra av en räntesänkning medan den irländska ekonomin växt för snabbt och skulle behövt motsatt politik. Ändå är de hänvisade till samma räntepolitik. Det har sagts att EMU är som att ha 15 villor utspridda över hela landet och så en termostat placerad i Örebro.

Till skillnad från USA ska inte

den federala nivån i EU ha en budget som medger omfördelning, till exempel till regioner och individer som drabbas. Varje land får klara sig själv vid kriser samtidigt som länderna är beroende av hur de andra länderna sköter sina ekonomier. En annan EMU-kritiker har ställt den retoriska frågan om någon tror att det gynnar grannsämjan om 15 familjer slår ihop sina

Valutaunionen äventyrar demokratin

MED EMU UPPSTÅR en farlig obalans mellan den europeiska och den nationella nivån för politiskt beslutsfattande, menar Sverker Gustavsson, professor i statsvetenskap vid Uppsala universitet. Han anser att valutaunionen kan komma i svåra situationer där demokratin blir äventyrad. I ett sådant nödläge blir den bästa möjligheten att gå vidare till en fiskal union, alltså att EU ges egen beskattningsrätt över medlemsländernas invånare.

EMU innebär att medlemsländerna släpper den egna kontrollen över ränta och valuta. Samtidigt sätter

den så kallade stabilitetspakten en yttersta tillåtna gräns för eurländernas offentliga underskott, som maximalt får motsvara tre procent av BNP. Därmed kan det uppstå lägen där valutaunionen liknar en "tryckkokare utan säkerhetsventil", betonar Sverker Gustavsson.

– I Tyskland har regeringen ställts mot väggen, eftersom den inte kan påverka räntan eller valutakursen och inte tillåts öka budgetunderskotten. Den har inget annat val än att försämma välfärdssystemen och anställningstryggheten, trots att väljarna inte är med på det, säger han.

Det är i sådana krissituationer som Sverker Gustavsson menar

att demokratin kan råka i fara. Ytterst står då valet mellan ett fiska för EMU eller att politikererna tar till auktoritära metoder, såsom att regera genom tillfälliga dekret istället för parlamentsbeslut.

ETT MER DEMOKRATISKT alternativ skulle då vara att EMU utvecklas i riktning mot en förbundsstat, med en stor överstatlig budget som kan användas till omfördelning mellan olika delar av euroområdet. Resurser skulle då kunna styras till ett medlemsland som hamnar i akuta svårigheter och inte på egen hand klarar av att lösa problemen.

Dit är dock steget ganska

långt: Sverker Gustavsson jämför de relativt måttliga 1,27 procent av BNP som betalas i årlig EU-avgift med storleken på de federala budgetarna i USA, Kanada och Tyskland, som är tio till tjugoprocent av BNP.

– Det blir svårt för politiker att stå på ett torgmöte och förklara för sina väljare att så stora resurser ska tas från det egna landet och disponeras av EU. Hittills har den nuvarande avgiftsnivån setts som den yttersta gränsen för vad medlemsländernas invånare är beredda att avstå från, förklarar Sverker Gustavsson.

JAN-ERIK GUSTAFSSON

EMU är inget fredsprojekt

ekonomier och den egna familjen blir beroende av hur de andra sköter sina familjefinanser?

För att ha viss kontroll över hur länderna sköter sina offentliga finanser har EU-länderna kommit överens om regler för hur stora underskott länderna får ha i sina offentliga finanser, den så kallade stabilitetspakten. Den binder också de länder som står utanför EMU.

Stabilitetspakten har kritiserats för att den är för rigid. Kommissionens ordförande Prodi har till och med kallat den dum. Länder som redan är drabbade av lågkonjunktur kan till exempel inte genomföra offentliga investeringar, vilka skulle kunna bidra till att "få fart på ekonomin", eftersom de inte får ha för stora budgetunderskott.

NÄR LÄNDERNA GENOM EMU avhänger sig viktiga instrument som ränte- och valutapolitiken och begränsat sin handlingsfrihet i finanspolitiken genom stabilitetspakten, blir det extra viktigt att arbetsmarknaderna fungerar dynamiskt.

Många fruktar att arbetsmarknaden tvingas flexibiliseras, vilket går ut över arbetstagarna/löntagarna genom försämringar i arbetsrätt och andra trygghetsystem och kanske rent av lönesänkningar.

Lönebildningen kan heller inte bli lika "flexibel" som en rörlig växelkurs och detta vore ju inte heller önskvärt i ett löntagarperspektiv. Det blir också större press på rörlighet på arbetsmarknaden: Tanken är att arbetslösa ska flytta dit det finns jobb.

Samtidigt vet vi att rörligheten (den frivilliga) är ganska låg i Europa på grund av språksvårigheter men också på grund av att många trivs där de har sina rötter. Möjligheten att jobba i andra länder är bra. Att tvingas till det är en helt annan sak.

Minskade växlingskostnader för företag och privatpersoner, möjligheten att lättare göra prisjämförelser mellan länder vilket kan möjliggöra bättre konkurrens eller symbolvärdet av en gemensam valuta kan inte uppväga riskerna med EMU-projektet.

KERSTIN JACOBSSON

Den dåliga ekonomiska utvecklingen i EMU-området och prishöjningarna i samband med övergången till euron, har undergrävt ja-sidans ekonomiska argumentation inför folkomröstningen om EMU. Det finns inga ekonomiska vinster att hämta med ett medlemskap i den monetära unionen.

Istället för man nu framfren som ett huvudargument för att rösta ja. "EMU behövs för att klara freden i Europa", säger man. Det är en respektabel (men som jag tror) felaktig åsikt. Den gemensamma valutan i Jugoslavien hindrade inte att landets slets sönder av inbördeskrig. Och Europas blodiga 1900-talshistoria visar inte att freden gynnas av ett monetärt samarbete av EMU:s typ. Tvärtom.

När det första världskriget bröt ut var Europa förenat av ett valutasamarbete "guldmynntfoten". Detta system liknade EMU i flera avseenden, med fasta växelkurser och rörliga prisnivåer. Det första världskriget bröt ut trots detta med fruktansvärda följder för hela århundradet.

Mellankrigstiden dominerades av en strävan att återupprätta guldmynntfoten. Detta förde fram krav på hård åtstramning, något som följdes av starka sociala spänningar. I Sverige steg arbetslösheten i början av 1920-talet till 15-20 procent. Men de värsta konsekvenserna kom i Tyskland där politiken direkt banade väg för Hitler. Den 30 mars 1930 utsågs Heinrich Brüning till tyska

rikskansler.

Vid denna tid var Hitlers stjärna dalande och i valen 1928 hade nazistpartiet fått endast 3 procent av rösterna. Men Brüning ansåg att den allt överskuggande ekonomiska uppgiften var att balansera statsbudgeten och att se till att marken höll värdet mot guld. Detta krävde enligt hans orubbliga övertygelse en järnhård deflationspolitik: nedskärning av statsutgifterna, minskning av löner, pensioner och sociala bidrag. Svaret lät inte vänta på sig; i valen i juli 1930 fick nazistpartiet 18 procent av rösterna och 107 mandat i riksdagen. Marschen mot makten hade börjat.

Men Brüning vägrade att ge sig. Under 1931 lämnade land efter land guldmynntfoten – men inte Tyskland. Systemet skulle försvaras till varje pris. I januari 1932 hade de arbetslösa antal stigit till sex miljoner. En femtedel av befolkningen levde på bidrag. Arbetslöshetsunderstöden hade sänkts från 90 till 50 mark. Och den väg som Brüning trodde skulle leda till frihet, förde honom och Tyskland till undergången. I valet 1932 fick Hitler 37 procent av rösterna och nazisterna blev landets största parti.

Brüning avgick och inom ett år satt den tidigare obetydliga korpralen från Böhmen, Adolf Hitler, som ny tysk rikskansler. Katastrofen var ett faktum. Historikerna har inte varit nådiga i sin dom över den ekonomiska politik som förde Europa till krigets rand. Men dagens EMU

påminner inte så lite om guldmynntfoten. Nu som då gäller att den centrala penningpolitiken ska bevaras – hur smärtsam den än är för enskilda nationer och människor. Länder som halkar efter i konkurrensen får betala dyrt.

Tyskland kan ånyo på ett konkret sätt åskådliggöra detta faktum. EMU bakbinder landet och hindrar det från att använda penning- och finanspolitiken för att ta sig ur en stegrande massarbetslöshet, försämrad välfärd och urholkad arbetsrätt. Kraven på "ökad flexibilitet" ökar kraftigt. I Europa går detta under benämningen "EMU:s tryckkokareffekt". Eftersom EMU-länderna inte har några "pysventiler" (ränta och växelkurs) måste all anpassning tas ut på arbetsmarknaden och välfärden. Arbetsrätten kokas till mos i EMU:s tryckkokare.

EMU leder inte till fred. Euron kommer istället att öka de sociala spänningarna både inom och mellan länderna i Europa.

SÖREN WIBE
ordförande för
Socialdemokrater mot EMU

Stort mediaintrasse för video med kändisar mot EMU

MEDIAINTRESSET FÖR en video med ett tjugotal röster mot EMU var stort när videon presenterades i Stockholm i början av juni. Det var framförallt att de kändisar som framträder i videon som var intressanta. På presskonferensen deltog tre av dem: Hans Alfredson, regissör och författare, Maj Britt Theorin, EU-parlamentariker för (s), och Ronny Eriksson, motborgare.

Maj Britt Theorin vill lyfta fram argumentet att EMU för med sig försämringar för kvinnor.

– Med en gemensam valuta tvingas vi minska skatterna, dra

ned på välfärden och kvinnornas möjligheter på arbetsmarknaden kommer att väsentligt försämrats.

Att Hans Alfredson är mot EMU beror främst på att han inte tror på stora statsförbund.

– Om det visar sig trots allt, vilket jag inte tror, att EMU blir en succé så kan man ju med senare, är Hans Alfredsons råd till väljare.

RONNY ERIKSSON, som röstade nej till EU 1994 och som sedan dess varit med i flera av Folkrörelsen Nej till EU:s aktiviteter, vill inte ha det samhälle som valutaunionen innebär.

– Jag ligger vaken på nätterna och försöker förstå det obegripliga varför Göran Persson är för EMU, säger han och ser mycket bekymrad ut.

Videon Nej till EMU är cirka 20 minuter lång och kan visas på kampanjmöten och i valstugor. De andra kända och okända personerna, som berättar varför de ska rösta nej är bland annat Lisa Boysen, skådespelare, Carl Hamilton, ekonom och författare, Ingela Mårtensson, ordförande för Folkrörelsen Nej till EU, Lars Wohlin, före detta riksbankschef, Peter Dalle, regissör och Claes Eriksson från Galenskaparna.

Ronny Eriksson

Videon har producerats av Gunnar Lindholm med ekonomiskt stöd av Folkrörelsen Nej till EU:

– Alla medverkande har ställt upp utan betalning och av egen övertygelse, påpekar han.

MINNA PYYKÖLA

Fortsatt överlägsen ledning för nej-sidan

NEJ-SIDAN LEDER överlägset i SCB:s mätning inför EMU-folkomröstningen. Men nästan var fjärde väljare är fortfarande osäker.

Förspårningen för nej-sidan är 43,5 – 33,0 enligt Statistiska centralbyråns mätning. Medan 23,5 procent inte vill ta ställning.

Bland männen väger det jämt för och emot euron, med 39 – 39, medan nej-övervikten bland kvinnorna är hela 47 – 28.

SCB-mätningen bekräftar också att de borgerliga ja-partierna har svårt att få med sig samtliga sina väljare. Stödet för euron

är störst bland moderaternas väljare, med 61 procent. Bland de folkpartistiska väljarna är det cirka 50 procent som säger ja, och bland kristdemokraterna endast 29 procent. Av socialdemokraternas väljare är det 31 procent som säger ja. Den största andelen osäkra finns bland socialdemokraternas väljare.

DEN ENDA REGIONEN i Sverige med en majoritet för ja-sidan är Stockholm. I hela övriga landet är det majoritet för nej-sidan. Starkast är motståndet i Småland, inklusive Öland och Gotland, där 56 procent säger nej medan bara 14 procent säger ja till euron.

SCB har intervjuat drygt 7.000 personer under perioden den 5 maj – 1 juni och ställt frågan om hur de intervjuade skulle rösta om det var folkomröstning idag: ”Skulle du rösta ja eller nej på frågan: Anser du att Sverige skall införa euron som valuta?”

JAN-ERIK GUSTAFSSON

De vill få invandrarna att rösta i EMU-valet

– **VI VILL HÖJA** valdeltagandet bland invandrarna. De ska synas, höras och tycka till om EMU, säger Luciano Astudillo, socialdemokratisk riksdagsman och aktivt i nätverket i Invandrare mot EMU.

Vid EU-omröstningen 1994 fick inte invandrarna rösta. Nu får de som har kommunal rösträtt delta i EMU-omröstningen den 14 september. Enligt SCB fanns det vid kommunalvalet i höstas 323.419 invandrare med den rätten och gruppen har säkert växt något sedan dess.

– Lyckas vi öka valdeltagandet och få fler nej-röstare kan vi avgöra valet, säger vänsterpartisten America Vera-Zavala, koordinator för Invandrare mot EMU.

INVANDRARE MOT EMU hävdar att euron är ett högriskprojekt som är dåligt för invandrarna. De har ofta otrygga anställningar. Vid dåliga tider är det invandrare som får gå först.

EMU innebär ökade risker för arbetslöshet, menar socialdemo-

kraten Abdullahi Aress. Sverige gör sig av med sin riksbank och därmed möjligheten att föra en egen räntepolitik för att möta ekonomiska kriser.

– Det är ett tungt skäl för att de flesta invandrare ska rösta nej, säger Abdullahi Aress.

ANDRA LEDANDE personer i Invandrare mot EMU är Jabar Amin (mp), Ali Esati ordförande Ung vänster, Fadi Moussa Fackligat aktiva invandrare, Yvonne Ruwaida riksdagsledamot för miljöpartiet, Maricella Arosenius partistyrelseledamot i centerpartiet, och Rossana Dinamarca riksdagsledamot för vänsterpartiet.

Luciano Astudillo säger att det finns olika åsikter om EU i nätverket. Man delar dock synen på EMU och eurons konsekvenser, inte minst för invandrarna.

– Det är om detta vi är överens, om annat är vi det inte, säger han.

EVA-BRITT SVENSSON

Restaurangfack går emot euron

Hotell- och restaurangfacket (HRF) beslutade på sin kongress i maj att ta ställning mot ett svenskt EMU-medlemskap inför höstens folkomröstning. Beslutet klubbades med acklamation och togs ur strikt fackliga utgångspunkter, enligt HRF:s ordförande, John Herrström, som själv uppger att han kommer att rösta nej i höst.

De avgörande skälen mot ett EMU-medlemskap är enligt Herrström att det riskerar att få negativa effekter på svensk systemsättning. Därtill befärs HRF onödiga påfrestningar på det svenska trygghetssystemet.

Förbundet, som ingår i LO, uppger att man inte kommer att delta i något kampanjarbete inför folkomröstningen.

C-kvinnornas nya ledare säger nej

Centerkvinnornas nya ordförande Annika Qarlsso vill styra bort från EMU. Hon kommer att rösta nej den 14 september och ansluter sig därmed till partilinjén.

– Situationen för kvinnor skulle inte förbättras av ett medlemskap i EMU, anser Annika Qarlsso, riksdagsledamot från Sollebrunn i Västergötland, som i samband med centerstämman i Umeå valdes till centerkvinnornas ordförande.

Kd-väljare ratar partilinjé

Kristdemokraterna är det borgerliga parti som har sämst stöd hos sina väljare för sin partilinjé i EMU-frågan. Det visar en ny gallupundersökning.

Trots att partiledningen tagit ställning för en svenska anslut-

ning, är sex av tio kristdemokratiska väljare kritiska till EMU, medan bara tre av tio är för, visar en undersökning som utförts på uppdrag av nätverket Medborgare mot EMU.

Centern har stöd för sin nejlinje bland sina väljare. 70 procent av dem är kritiska till EMU, medan 16 procent vill gå med i valutaunionen.

Enligt undersökningen har även folkpartiet och moderaterna med sig sina väljare i EMU-frågan. Bland folkpartistiska väljare är 52 procent för EMU och 39 procent mot, och bland moderata väljare är 63 procent för EMU medan 28 procent är mot. Båda partierna vill att Sverige ska gå med i EMU.

EMU är inget för småföretagare

Svenska småföretagens framtid används ofta som ett argument för ja-sidan inför höstens EMU-val. Men själva är de rätt likgiltiga till valutaunionen.

Det visar en ny undersökning som statliga Nutek genomfört och som redovisats av SVT:s Aktuellt.

Bara 20 procent av de tillfrågade småföretagarna trodde att euron skulle gynna deras företag medan hela 76 procent antingen inte hade någon åsikt eller ansåg att de inte skulle påverkas alls. Fyra procent av småföretagen trodde de skulle förlora på ett svenskt medlemskap.

**Bli medlem i Folkrörelsen
Nej till EU
Tfn: 031-701 01 77
E-post: fneu@algonet.se**

[MARTIN LINDBLOM]

Pangloss Persson

Statsminister Göran Persson har kastat sig in i EMU-kampanjandet med gott humör. Likt en sentida kopia av Voltaires romanfigur, informator Pangloss, förklarar han att vi lever i den bästa av världar.

I sitt första majtal muntrade Persson upp dysterkvistarna i Kommunal med att det ordnar sig med era löner bara vi går med i EMU. En sektionsordförande i Kommunal undrade om hon kunde få in en passus om det i avtalet. Vid ett ja till EMU i folkomröstningen garanteras alla kommunalare minst fem procent i löneökning varje år i fem års tid. Hon var övertygad om att kommunalarna då skulle se lika hoppfullt på EMU som statsministern.

Även för magsura kongressande TCO-are kom statsministern med ett tröstens ord. Det ordnar sig nog med höjda tak i sjuk- och föräldraförsäkringen bara vi går med i EMU, spådde han. Vid en Metallkonferens i början av juni kom statsministern med ännu ett glädjebudskap. Minst 100.000 nya jobb uppstår i offentlig sektor bara vi går med i EMU.

Vi lever sannerligen i den bästa av EMU-världar.

Pangloss Persson borde göra en rundresa i Europa. Det finns enligt uppgift gott om håglösa och melankoliska fackföreningsmäniskor som behöver piggas upp.

I Österrike pågår en generalstrejk mot regeringens planer på att dra ned pensionerna och höja pensionsåldern. Varför gnäller alptoppsnissarna? De får ju trots allt pension. Även fransmännen strejkar mot sänkta pensioner. Men är det verkligen säkert att vinpimplande grodätare är förtjänta av pension? Frågan tål att ställas.

Ordning och reda råder numera i Tyskland. Historien har hunnit ifatt detta ärorika land. En av kaiser Vilhelms krigsmål under första världskriget var att införa en enhetsvaluta i Centraleuropa.

Äntligen har drömmen gått i uppfyllelse. Det tog tid och var inte gratis. När D-mark ersatts med euro måste därför enligt kansler Gerhard Schröder arbetslösa tyskar nöja sig med en halverad a-kasseperiod.

Den bästa av världar blir snart ännu bättre. Den genomsnittliga arbetslösheten bland dagens euroländer är 9 procent. Det är dubbelt så mycket som i utanförskapsländerna Danmark, England och Sverige. Men när dessa går med i EMU kommer den genomsnittliga arbetslösheten i euroområdet med matematisk säkerhet att sjunka flera procentenheter.

I den bästa av världar behöver vi inte betala någon ränta alls på bostadslånen. Orsaken är att i den bästa av världar förutses till allas belåtenhet konstant ekonomisk depression. Europeiska centralbanken låter därför i en första etapp sänka räntan till noll. I en andra etapp kommer räntan att underskrida noll. Bankerna kommer att annonsera "låna 100 euro, betala tillbaka 95 euro".

I den bästa av världar skiner solen varje dag, milda regn fuktar under natten de skattesubventionerade åkrarna och besvär med tilltagande ledstelhet i medelåldern är inte längre en folksjukdom.

MARTIN LINDBLOM
chefredaktör för LO-tidningen

Ulf Hedberg: EMU – ineffektiv skapelse som seglar mot grund

Det finns inget riktigt övertygande argument för anslutning till EMU och övergång till euro, vare sig ekonomiskt eller politiskt, vilket är projektets egentliga huvudsyfte. Denna totalt ineffektiva skapelse driver mot grund som på det politiska sjökortet finns utmärkt med EFS, Europas Förenade Stater.

I fördragningen av statsbudgeten lovade Bosse Ringholm att räntan kommer att skruvas ner till euroområdesnivå om vi bara röstar ja till euron i höst.

Märkligt att han inte förklarar orsaken till den låga räntan i euroområdet. Flera euroländer, framför allt Irland, vore betjänta av en helt annan räntepolitik för att temporärt kyla ner sina över-

hettade ekonomier. Men till dessa mindre länder tas ingen hänsyn; låt dem brottas med sin inflation bäst de vill, i euroland styr främst det tyska behovet.

Orsaken är att Tyskland inte har någon tillväxt överhuvudtaget, bara en ständigt stigande arbetslöshet – men det glömde som sagt Ringholm att säga. Låg ränta är inte ett självändamål utan ett tecken på att allt inte står rätt till i ekonomin. Annars kan vi ju följa det japanska exemplet och skruva ner räntan till noll procent. Japan har dragits med en ekonomisk depression och inte sett röken av tillväxt på flera år.

ULF HEDBERG

Elina Linna: Skeppet tar redan in vatten

FINLANDS centralbankschef Matti Louekoski är bekymrad. Han ser stora problem för exportindustrin nu när dollarn har fallit kraftigt i värde. Fria från EMU hade det varit mycket lättare för Finland att bevara exportindustrins konkurrenskraft.

Ett annat exempel på hur EMU medför stora problem är Tyskland. Arbetslösheten stiger kraftigt. Tillväxten faller och ekonomin är på väg in i ren de-

pression. Med medlemskapet har Tyskland gjort sig av med de absolut viktigaste redskapen för att hantera ekonomiska kriser. Det är därför som Gerhard Schröder aviserar stora nedskärningar och försämringar för vanliga människor. Att gå med i EMU är som att kliva på ett skepp som börjat ta in vatten redan innan det lämnat hamnen.

ELINA LINNA
Nyköping

Uno Kenstam: EMU bryter mot grundlagen

SVERIGES GRUNDLAG, regeringsformen, är den viktiga lag som säger hur vårt land ska styras. Den är redan ändrad för att anpassa oss till EU-systemet.

Sveriges riksdag säger i idag i sin informationskrift "Krona eller..." att det inte står något i vår grundlag om att vi har rätt att flytta över makten över penning- och valutapolitiken till EMU:s centralbank i Frankfurt.

I regeringsformen står det att det bara är den svenska riksbanken som kan bestämma om den svenska penningpolitiken och ge ut sedlar.

Den socialdemokratiska regeringens bedömning är att Sverige kan lämna över makten till EMU utan att ändra grundlagen.

UNO KENSTAM
Höglandsbor mot EMU

Myter och fakta om EMU

Europeiska unionens grundlagar – efter Nice

Rusta dig inför EMU-kampen! Gösta Torstenssons nya bok "Myter och fakta om EMU" är på 180 sidor och kostar 120 kr (plus frakt). "Europeiska unionens grundlagar – efter Nice" är på 134 sidor och kostar 100 kr (plus frakt). Om du beställer båda böckerna får du dem för 200 kr (plus frakt).

Beställ via e-post gosta.torstensson@telia.com, eller tfn 08-771 43 79.

Folkrörelsen Nej till EU

Heurlins Plats 11, 413 01 Göteborg Tfn: 031-701 01 77 Fax: 031-13 16 03

E-post: fneu@algonet.se Hemsida: www.nejtill.eu.se Postgiro 433 02 07-4

Materiallista

Antal	Böcker	Kr/st	Antal	Dekaler	Kr/st
___	Myter och fakta om EMU		___	Nej till EMU (avlång)	10
___	Gösta Torstensson (2003)	120	___	Sverige ut ur EU (avlång)	10
___	De bästa argumenten mot EMU		___	Skyll inte på mig, jag röstade nej (avlång)	10
___	Nils Lundgren (2003)	100	___	Nej till EU (rund)	5
___	Europeiska unionens grundlagar		___	Nej till EMU (rund)	5
___	– efter Nice (2003)	100			
___	Folkhemskt, Lars-Erik Håkansson	150			
	Svart på vitt om EU			Klistermärken	
___	Nr1/2001 Arbetsliv och arbetsmark-		___	Nej till EU (35 märken/ark)	10
___	nadspolitik i EU, Jan-Erik Gustafsson	Gratis	___	Nej till EMU (35 märken/ark)	10
___	Nr1/2002 Sverige är inte till salu	20	___	Ja till kronan – Nej till EMU (24 märk/ark)	10
			___	Sverige ut ur EU (24 märken/ark)	10
			___	Nej till EMU-videoband (inkl frakt)	100
	Kompendier		___	Tygkasse Nej till EMU – Natur	25
___	EMU – Självbestämmande eller		___	Tygkasse Nej till EMU – Svart	35
___	anpassning (utdrag) Carlén/Wibe	10	___	Pappersark – Nej till EMU	
___	Frågor och svar om EMU (1999)	10	___	50x100 cm lämpligt för bokbord	10
___	Vad innebär Calmforsutredningen?		___	Vykort	
___	Gösta Torstensson (1996)	10	___	Motiv: "Vi får inte missa EMU-tåget"	2
___	EU:s sysselsättningspakt				
___	Marcus Carlstedt (1999)	10		T-shirt Euron kostar skjortan	80
				Svart	
	Broschyrer			___st/XSmall ___st/Small ___st/Medium	
___	12 skäl att tacka nej till EMU	*)		___st/Large ___st/XLarge ___st/XXLarge	
	*) 1 ex gratis, 5 ex eller fler 2 kr/st			Ljusgrå	
___	14 bilder mot EMU	5		___st/XSmall ___st/Small ___st/Medium	
				___st/Large ___st/XLarge ___st/XXLarge	
				Mörkgrön	
				___st/XSmall ___st/Small ___st/Medium	
				___st/Large ___st/XLarge ___st/XXLarge	
___	Rockmärken				
___	Nej till EU	10 *)		Porto/fraktkostnader tillkommer	
___	Nej till EMU	10 *)			
___	Ja till kronan – Nej till euron	10 *)			
___	Sverige ut ur EU	10 *)			
	*) vid köp av 10 st eller fler 3 kr/st				

Kopiera eller klipp ur listan. Lägg den i ett kuvert och skicka den till Folkrörelsen Nej till EU, Heurlins Plats 11, 413 01 Göteborg. Det går också bra att beställa via hemsidan: www.nejtill.eu.se

Namn.....
Gatuadress.....
Postadress.....
Telefon.....

Posttidning B

Avsändare:
Kritiska EU-fakta
Heurlins Plats 11
413 01 Göteborg

galleriet/CHRISTER THEMPTANDER

